

Eet smakelijk!

'Wil je een artikel schrijven over voeding?', werd gevraagd... Als het mensen betreft, kun je gemakkelijk informatie krijgen via het voedingscentrum. Nu gaat het over voeding voor honden, de Mastiff. De verschillende theorieën en ervaringen, de eeuwige tweestrijd tussen droogvoer en vers vlees, de verschillende behoeftes, de conditie, de levensfase van de hond en het gevoel van het baasje bij de voeding maken het er niet gemakkelijk om een compact artikel te schrijven.

Wat is de beste voeding? Kijk vooral goed naar je eigen mooie Mastiff. Zit hij lekker in zijn vel, glanst zijn vacht mooi, heeft hij een goede conditie, mooie witte tanden en goede ontlasting? Dan kun je er vanuit gaan dat je je grote vriend de juiste voeding geeft.

Waar komt onze hond vandaan?

Het is vrijwel zeker dat de voorouders van onze huidige honden in het wild leefden en overleefden door datgene wat de omgeving hen te bieden had. Hun menu bestond uit prooidieren, m.n. planteneters waarvan de kleinere met huid en haar werden opgegeten, inclusief de inhoud van de maag en darmen.

Toen de wilde hond dichterbij de mens leefde veranderde er niet veel in zijn gevarieerde voedingspatroon. Dit kwam door het feit dat de wilde hond altijd vrij op het erf kon rond scharrelen, waar hij zelf kon kiezen uit diverse voedingsstoffen zoals etensresten van de mensen, slachtafval zoals ingewanden, gestorven dieren, uitwerpselen van planteneters zoals paarden of schapen én andere zaken waarvan de hond, instinctief, vond dat hij die nodig had en veilig kon eten. Wanneer het aanbod van voedsel te gering was volgde hij zijn oerinstinct en ging op jacht.

De erfhond at vooral enkelvoudige producten, naar eigen keuze. Belangrijk hierbij was de aangeboren eigenschap (instinct) dat de hond kon selecteren tussen 'nodig' en 'niet nodig' en kon kiezen tussen 'goed' en 'niet goed'. Hierdoor stelde hij zelf zijn menu samen en zorgde ervoor dat hij alles binnenkreeg wat nodig was; en alles liet liggen wat niet goed was.

Hoe meer de wolf een huishond werd, des te minder bleef er over van het natuurlijke voedingspatroon. Het dagelijkse menu werd voor hem klaargemaakt zodat de hond niet meer zelf kon kiezen. Het grote risico is dat de hond heel vaak van de ene voedingsstof teveel en van andere te weinig binnen kreeg.

Door het samenstellen van voeding treedt een geur- en smaakvermenging op. Dit zorgt er voor dat hij niet meer alle stoffen apart ruikt en proeft maar slechts de geur en smaak van de totale "soep", wat heel onnatuurlijk is. Er worden vaak chemische antioxidanten en conserveringsmiddelen toegevoegd om het "voer" houdbaar te maken.

Het komt er op neer dat de wilde honden (wolven) alle grondstoffen die worden gebruikt, ook in de eenvoudige vorm (los) graag zouden eten. Bij het samenstellen van een hondenvoer moet dus uiterst selectief te werk gegaan worden, in de keuze van de grondstoffen, maar ook de onderlinge verhouding tussen de verschillende voedings- en andere stoffen in het voer zijn van belang.

Om te snappen waarom dit belangrijk is wat meer informatie over de carnivoor, de hond, en het maag-darmstelsel van de hond van belang.

Carnivoren

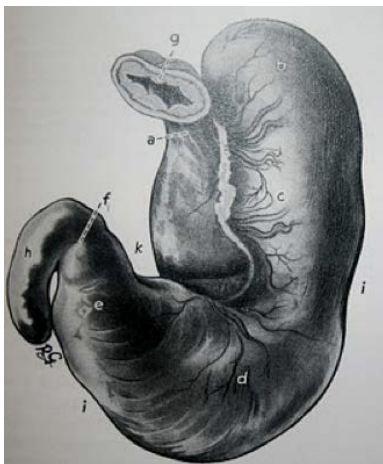
Carnivoren zijn prooidier eters. Het zijn niet enkel en alleen vleeseters. Het verschil zit in het eten van (bijna) het gehele prooidier, waardoor de carnivoor niet alleen spiervlees eet maar ook bot, organen en maaginhoud van het prooidier. Hierdoor krijgt het dier alle voedingsstoffen binnen die het nodig heeft. De carnivoor wil ook nog wel eens grassen, kruiden of besjes eten, wat nooit het hoofdvoedsel is.

Of een carnivoor het hele prooidier eet of delen van het prooidier ligt aan de grootte van de carnivoor en die van het prooidier. Een klein prooidier zal met botten worden opgegeten (muis, vogeltje, konijn enz.) maar bij een groot prooidier (rund, paard, hert enz.) zijn de botten vaak te groot en hard en laat hij die liggen. Andere delen die niet gegeten worden zijn bijvoorbeeld veren, huid, haren.

Een carnivoor eet niet de hele dag door. Het kost veel energie om een prooi te vangen en als er dan voedsel is, wordt er zoveel mogelijk gegeten. Het kan immers even duren voordat hij weer kan eten. Carnivoren gebruiken een groot gedeelte van de dag om te rusten en slapen en hun voeding te verteren.

Het maag-darmstelsel van een carnivoor is relatief kort in verhouding tot zijn lichaam. Het gevolg is dat een carnivoor een zeer efficiënte vertering heeft. Weinig voedsel kan vrijwel volledig gebruikt worden. Het nadeel van een efficiënte vertering is dat afvalproducten of onbruikbare producten in de voeding snel tot verteringsproblemen kunnen leiden. Dit verteringsstelsel stelt dus een goede (genetisch optimale) kwaliteit voeding op prijs. Er zijn geen compensatiemogelijkheden. Braken en diarree zijn dus vaak enkel verdedigingsmechanismen om zich te ontdoen van afval in het maag-darmstelsel.

De maag van een carnivoor

De maag van de hond is een elastische zak, waarvan de wand bestaat uit enorm veel spierweefsel. De maag kan enorm inkrimpen en enorm uitzetten, van de ribben tot het bekken, na het eten van een maaltijd.

Dit komt door de manier van eten van de carnivoor. Hij gaat pas jagen als er een hongerprikkel ontstaat. Op jacht naar een prooi is de kans op succes niet altijd aanwezig. Als er dan een prooi gevangen wordt, wordt deze gegeten tot er een verzadigingsgevoel ontstaat. Immers het is niet zeker wanneer er weer gegeten kan worden. De maag kan daarom ruim uitzetten voordat er vanuit de maag naar de hersenen een signaal gegeven wordt, dat er een verzadiging is. Er zijn nog meer factoren die verzadiging geven. De maaguitzetting is er één van.

De vertering moet dus uitermate efficiënt zijn. Alle delen van de prooi worden efficiënt verteerd. Er is dus relatief weinig ontlasting. De evolutie naar een efficiënte vertering is om de reden dat een prooi bij een carnivoor kan wegrekken en niet elke jacht succesvol is.

Verder bestaat de binnenwand van de maag uit cellen die zoutzuur produceren. Het zoutzuur en de pH van 1-2 is ook de reden dat bot verteerd. De eiwitten in het bot welke het calcium vasthouden, lossen op. Daarna wordt het bot zo zacht als rubber en valt uiteindelijk als zeer flexibele stukjes uit elkaar. De lage pH is ook een inwendig immuniteitssysteem. Vrijwel geen bacterie, virus of parasiet kan door de zure maaginhoud heen dringen. Het vormt een natuurlijke bescherming tegen ziekteverwekkers.

De maagspieren trekken ritmisch samen om de maaginhoud correct te vermengen met de enzymen en zo de vertering optimaal te maken. De maagwand zelf is beschermd door een dunne slijmlaag. Zo zal de maag niet verteerd worden door de eigen productie van zoutzuur en pepsine.

Wat heeft een hond nodig?

Een hond heeft in hoofdzaak vlees en dierlijk vet nodig. Dierlijk vet is over het algemeen gezonder dan plantaardig vet omdat dierlijk vet minder snel oxideert (met uitzondering van visolie) en omdat het hondenlichaam beter is ingesteld op dierlijk vet. Daarnaast dienen er natuurlijke vitamines en mineralen in de voeding te zitten, evenals natuurlijke anti-oxidanten, die te vinden zijn in groente en fruit.

Wat hebben honden niet nodig en tref je soms aan in hondenvoer?

- Plantaardige stoffen: Deze zijn lastiger voor het carnivoren-lichaam om bruikbaar te maken voor het lichaam. Bovendien kunnen bij de verwerking van plantaardige vetten transvetten ontstaan, die ongezond zijn.
- Honden hebben weinig koolhydraten nodig. Een overdaad (>40%) zorgt vaak voor problemen.
- Soja; Een slechte eiwitbron voor honden die vaak zorgt voor het ontstaan van voedingsallergie en hebben een slechte invloed op de gezondheid.
- Melkproducten: Deze kunnen lactose bevatten, wat niet verteerd kan worden door honden. Het eiwit caseïne uit melk, zorgt vaak voor problemen.
- Chemische toevoegingen, die kunnen een negatief effect op de totale stofwisseling hebben dat zich vaak als eerste uit in huid -en vachtproblemen.

Conditie en leeftijd

Een hond met een hoge leeftijd heeft andere behoeften dan een jonge hond. De jonge hond moet voldoende bouwstoffen binnen krijgen zodat het lijf zich goed kan ontwikkelen. Bij een oudere hond is de voedingsbehoefte anders en lager omdat er een ander leef en beweegpatroon ontstaat.

Zo is ook de conditie van je Mastiff van belang. Heb je zo'n mafkees die een aantal keer per dag flink uit zijn dak gaat en het heerlijk vindt om een flink stuk te rennen of heb je een Mastiff die zijn energie gedoseerd verdeeld over de dag? Wij hebben zelf deze twee uitersten. De eerste krijgt dan ook een keer zo veel voeding als de tweede. En beide zijn verhoudingsgewijs even zwaar en krijgen evenveel beweging. Dus blijf altijd goed naar je grote vriend kijken en vertrouw op je eigen gevoel.

Overstappen op andere voeding

Je voert je hond brokken of vlees en overweegt over te stappen naar een ander merk of andere voedingswijze. De reden om te veranderen van voeding kan uiteen lopen. Het is in ieder geval belangrijk om geleidelijk over te gaan op andere voeding en de ontlasting goed in de gaten te houden.

Brokken vragen een andere zuurgraad van de maag en hebben andere enzymen nodig dan vlees. Voor de vertering kun je brokken en vers vlees beter niet tegelijk te geven, zeker als het om een dier gaat met een gevoelig verteringssysteem. Het beste kun je een dag of enkele dagen vers geven en dan weer enkele dagen brok.

De juiste samenstelling van zijn voeding is belangrijk maar het is natuurlijk belangrijk dat je grote vriend het lekker vindt. Soms moeten ze even wennen aan de smaak, geur of structuur en soms moet jij daar even aan wennen. Net als mensen hebben honden hun voorkeuren, kijk het een paar dagen aan.

Brokken

De huidige kennis en mogelijkheden ten aanzien van hondenvoeding is zo groot dat er voldoende goede brokken te koop zijn. Kort samengevat bevat goede brok voornamelijk vlees en dierlijk vet en geen chemische toevoegingen.

Een richtlijn die je aan kunt aanhouden voor de beoordeling van de samenstelling van brokken vindt je op www.voerwijzer.com. In een tabel staan de verhoudingen van de diverse componenten aangegeven.

Zijn dure brokken beter dan goedkope? Dat kan, maar vaak zit het prijsverschil ook in de marketing-activiteiten die ingezet worden om de brokken te promoten en niet persé in de kosten van de ingrediënten.

Bereidingswijze brokken

Brokken kunnen op diverse manieren bereid worden. Dit zie je niet aan de buitenkant, maar het heeft wel gevolgen voor de opname van de brokken door het maag-darmkanaal.

Geperste brokken worden geperst op lagere temperaturen, waardoor alleen vleesmeel (geen vers vlees) gebruikt kan worden. Dat klinkt minder goed, echter men geeft aan dat bij gebruik van vers vlees in brok er in het eindproduct veel minder vlees overblijft, doordat het vocht grotendeels verdwijnt.

Alle producten zijn dus al voorbereid. De voedingswaarde hiervan is niet lager dan in andere brokken, alleen het vet is minder bewerkt, als er gebruik is gemaakt van koudgeperste olie of vet. De brok valt makkelijker uiteen in de maag.

Gebakken brokken is eigenlijk hondenbrood, omdat de wijze van produceren nagenoeg hetzelfde is als het brood dat we bij de bakker kopen.

Geëxtrudeerde en **geëxpandeerde** brokken worden op hogere temperaturen gefabriceerd en schijnen op te zwellen in de maag en te zweven.

Je kunt zelf testen hoe de verschillende brokken maar ook rauw vlees zich gedraagt in de maag:

- Pak 3 glazen en 3 keer een gelijke hoeveelheid voer
- Doe het voer elk in een eigen glas
- Doe hier een scheut azijn bij om de zuurgraad in de maag te imiteren
- Vul daarna de glazen met handwarm water
- Na enkele minuten zie je al duidelijk een resultaat, onderstaand resultaat na een uur

V.l.n.r.: Geëxpandeerde brok, Geperste brok, Rauw vlees

Rauwe vleesvoeding

Rauw vlees bevat veel goede bacteriën die goed zijn voor de darmen en daardoor zorgen voor een goede afweer. Het zorgt voor een zuurder maagzuur, waardoor slechte bacteriën en parasieten minder/geen overlevingskans hebben. Rauw vlees zorgt voor minder afvalstoffen in het lichaam, dat merk je aan de ontlasting die minder is en wat harder. De belasting van de organen is niet hoog. Vaak tref je in rauw vlees alleen natuurlijke voedingsstoffen aan hoewel sommige merken wel synthetische vitaminen toevoegen.

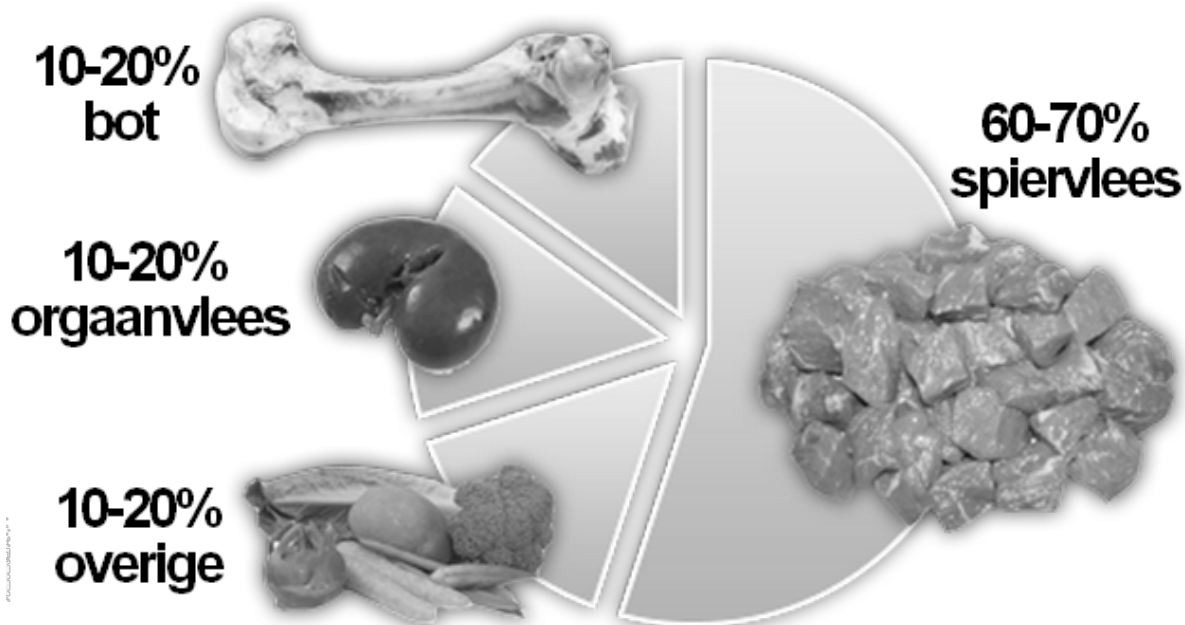
Wanneer je rauw vlees voert (vers of uit de diepvries), is het van belang dat je hond aan het einde van een periode (ca. 1 week) alle voedingsstoffen die hij nodig heeft, heeft gegeten.

De meningen verschillen over het feit of plantaardige materiaal onderdeel uit moeten maken van de maaltijd. Er zijn onderzoeken die uitwijzen dat de darminhoud van kleinere dieren bewust gegeten wordt door een carnivoor, andere onderzoeken tonen aan dat het een noodzakelijk kwaad is aangezien de dieren te klein zijn om maag en darminhoud te scheiden van de rest van het dier. Het lijkt ook niet heel praktisch de darminhoud van een muis te laten liggen.

Samenstelling maaltijd rauw vlees

Het goed samenstellen van een menu vraagt om een aantal basisprincipes die je in acht moet nemen. Het is belangrijk dat alle voedingsmiddelen rauw verstrekt worden en in zijn meest natuurlijke vorm.

Geef minimaal vier verschillende diersoorten, vis hier niet bij meegerekend. De reden dat het belangrijk is om voldoende te variëren met verschillende soorten vlees is omdat elk soort vlees zijn eigen specifieke samenstelling heeft en het variëren ervoor zorgt dat een hond niet gauw iets tekort zal komen. De reden dat vis niet meegerekend wordt is omdat vis door wilde hondachtigen zelden gegeten wordt en alhoewel het een zeer goede aanvulling is in een hondenmenu niet de juiste specifieke eigenschappen heeft die vlees wel kan bieden aan een carnivoor.

Deze percentages komen sterk overeen met de prooidieren die door hondachtigen in de natuur ook gegeten zouden worden. Behalve varken en zwijn mogen alle diersoorten gegeven worden.

Orgaanvlees: hart, lever, long, milt, nieren, hersenen, tong, vuile pens, boekmaag enz.
Spiervlees: het vlees dat het skelet bij elkaar houdt en dat zorgt voor beweging
Bot: vleesbotten bevatten calcium, vitamines, mineralen en vetzuren
Overige: Denk hierbij aan, groenten, fruit, eieren, yoghurt enz of orgaanvlees, spiervlees en bot.

Een vleeseter kan geen plantaardige cellen afbreken omdat deze een lange verteringstijd vragen. Je kunt dat herkennen als jouw hond gras heeft gegeten: het komt er onverteerd weer uit. Als je groente en fruit wilt voeren, moet je deze pureren of koken omdat de hond niet in staat is zelf de plantencellen af te breken.

Het kluiven van vleesbotten is goed voor het gebit en het spijsverteringskanaal wat tot uiting komt in witte tanden en goede stevige ontlasting. Geef geen vleesbotten aan Mastiffs die voornamelijk brokken eten. Geef geen gekookte botten. Door het koken verandert de structuur waardoor ze erg hard worden en gaan splinteren. Ze kunnen schade aan het gebit en het spijsverteringssysteem veroorzaken.

Repen verse pens kunnen ook prima dienen om het kauwen te bevorderen evenals kauwbotten van runderhuid. Het is maar net waar je voorkeur naar uitgaat. De meeste Mastiffs (tenminste hier) werken een kauwbot gemaakt van geperste runderhuid direct naar binnen en slikken dit bijna heel door. Op zich kan dat geen kwaad, en als het echt in de weg zit, zullen ze braken en is het 'probleem' opgelost. Maar eerlijk is eerlijk het is geen prettig gezicht.

Pens is voor de meeste mensen weer geen fris gezicht. Ook hiervoor geldt; kijk wat goed is voor het gebit van je hond en wat bij jou past.

Supplementen

Eigenlijk bevatten goed samengestelde maaltijden, met veel afwisseling en veel verse ingrediënten, alles wat de hond nodig heeft. Toch willen veel mensen graag extra's geven. Mede omdat de veel boeken over zelf samenstellen voorschrijven dat je supplementen moet gebruiken. Ian Billinghurst gebruikt veel supplementen. Maar Tom Lonsdale vindt het geven van supplementen juist gevaarlijk. Volgens hem is de kans erg groot dat de voeding uit balans raakt. De overige schrijvers vinden dat de hond extra's nodig heeft omdat hij aan veel schadelijke invloeden en stoffen van buitenaf wordt blootgesteld. (meeroken, luchtverontreiniging door verkeer, industrie, etc.).

De waarheid zal zoals gewoonlijk vast ergens in het midden liggen.

Er zijn veel natuurlijke supplementen verkrijgbaar. Op www.barfplaats.nl vindt je een overzicht van supplementen, de werkende stoffen en eventuele voor- en nadelen.

Geef geen vitamine en mineralen preparaten aan honden die een kant en klare complete voeding krijgen, tenzij anders voorgeschreven door een arts of voedingsdeskundige.

Tot slot

De kwaliteit van onze voeding bepaalt voor een groot deel hoe wij ons voelen. Wanneer we goed eten voelen we ons beter en zien we er ook beter uit. Dit geldt voor onze Mastiffs ook. Een Mastiff die goede voeding krijgt is vitaler, blijer en ziet er beter uit. Dus als alle informatie teveel of te ingewikkeld is en je grote vriend super lekker in zijn vel zit, hou het lekker bij je huidige voeding!

Twijfel je over de te geven voeding? Informeer bij een deskundige. Hoewel iedereen zijn eigen voorkeur heeft, zal een deskundige in overleg met jou en de kennis die je hebt over je hond aan kunnen geven wat goed en minder goed is of welke voor- en nadelen voeding en supplementen met zich mee kunnen brengen.

Voor de lezers die nog meer informatie willen hieronder een opsomming van de geraadpleegde bronnen:

www.carnivoer.com
www.hondenuniversiteit.nl
www.voernatuurlijk.nl
www.barfplaats.nl
www.natuurendier.nl

www.voerwijzer.com
www.farmfood.nl
www.magnusson.nl
www.chika.nl

Eet smakelijk!